

TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuohkan

Til elever og foresatte

ORIENTERING OM RETTEN TIL

Å

KLAGE PÅ KARAKTERER

i videregående skole

GENERELLE BESTEMMELSER

Dette er en orientering om de bestemmelsene som gjelder for å klage på karakterer i videregående opplæring, skrevet for elever og foresatte. Dere bør lese denne orienteringen nøye. Hvis det er noe dere ikke forstår, bør dere spørre lærer eller rektor.

Hva kan du klage på?

Du kan klage på alle karakterer som skal føres på vitnemålet. Det vil si at du kan klage både på standpunktkarakterer og eksamenskarakterer.

Klageretten gjelder også hvis du ikke får standpunktkarakter.

Hvis du klager på skriftlig eksamenskarakter, har du rett til å se besvarelsen din og til å få framlagt retningslinjer for sensuren, hos rektor. Når det gjelder andre karakterer, har du rett til å kreve begrunnelse for karakteren før du bestemmer deg for å klage.

Hvem kan klage på karakter?

Du som er elev, eller den du gir skriftlig fullmakt, har rett til å klage på karakter.

Hvis du er under 15 år, må dine foresatte samtykke i klagen. Foresatte til umyndig elev har selvstendig klagerett. Det betyr at de har rett til å klage selv om du ikke er enig i det.

Hvordan klager du?

Klagen må være skriftlig, og den må undertegnes av den som har rett til å klage (se ovenfor).

Det må stå i klagen hva du vil klage på.

Hvis du klager på karakter etter en skriftlig eksamen, trenger du ikke å skrive en begrunnelse for klagen.

Hvis du klager på standpunktkarakter, på karakter i orden og oppførsel eller muntlig eksamen, bør du begrunne klagen. For muntlig eksamen kan du kun klage på formelle feil.

Klagen sendes til rektor. Skolen er første klageinstans. Vedtak skolen foretar kan påklages.

Troms fylkeskommune er øverste klageinstans. Rektor sender klagen din og uttalelser fra skolen, til fylkeskommunen.

Når er klagefristen?

Klagefristen er 10 dager, og fristen regnes fra det tidspunkt du eller dine foresatte er gjort kjent med karakteren (eller burde gjort dere kjent med den).

Klagefristen blir avbrutt fra skolen har fått din klage til du har mottatt begrunnelse fra skolen.

STANDPUNKTKARAKTER

Dersom du anker skolens avgjørelse, sender skolen klagen din til faglærer i første omgang for skriftlig begrunnelse av karakteren. Skolen sender deg lærers begrunnelse. Dersom du ikke er fornøyd med faglærers begrunnelse, må du gi beskjed til skolen om at klagen ønskes videresendt til fylket. Det skal også legges ved en uttalelse fra rektor om hvordan skolen har behandlet saken. Klagen din og opplysninger fra skolen vil danne grunnlaget for fylkeskommunens behandling av saken.

Det er viktig å være klar over at fylkeskommunen bare skal ta stilling til om gjeldende bestemmelser for karaktersetting er fulgt. Fylkeskommunen skal ikke overprøve lærerens faglige skjønn. Det betyr at fylkeskommunen ikke skal ta stilling til om standpunktkarakteren din er i samsvar med det faglige nivået ditt.

Her ser du eksempler på bestemmelser som skal være overholdt:

- ☀ faglærer skal redegjøre for i hvilken grad du har oppnådd kompetansemålene i faget, slik de er beskrevet i Lærerplanverket for Kunnskapsløftet.
- ☀ Vurdering i orden og oppførsel skal ikke være blandet sammen med vurdering i det enkelte faget.

Hvis du får medhold i klagen din, sender fylkeskommunen saken tilbake til skolen. Rektor og faglærer skal foreta en ny vurdering av saken, og rektor setter endelig karakter. Avgjørelsen skal begrunnes. Du kan ikke klage på den endelige karakteren.

Du bør være klar over at et medhold i klagen ikke nødvendigvis fører til at du får en bedre karakter. Når rektor og faglærer foretar en ny vurdering, kan rektor bestemme om den skal bli bedre eller bli stående som den er.

Rektor kan også bestemme at karakteren skal settes ned, men det er ikke vanlig at det skjer.

I en del tilfeller blir det satt en bedre karakter etter en ny vurdering, men det er ikke uvanlig at karakteren blir stående som den er.

Har du ikke fått standpunktkarakter?

Hvis du ikke har fått standpunktkarakter, skal du ha fått et skriftlig varsel. Dette varselet skal sendes uten ugrunnet opphold, dersom det er tvil om du på grunn av stort fravær eller andre særlige grunner kunne få standpunktkarakter i et eller flere fag.

KARAKTER I ORDEN OG OPPFØRSEL

Dersom du har fått karakteren Nokså god eller Lite god i orden og oppførsel, skal du ha fått et skriftlig varsel.

Dette varselet skal sendes uten ugrunnet opphold, dersom det er fare for at du skulle få karakteren Nokså eller lite god i orden og oppførsel.

Skolen er her også første klageinstans. Du får i første omgang en skriftlig begrunnelse fra skolen. Dersom du ikke er fornøyd med begrunnelsen, må du gi skolen beskjed om at du ønsker at klagen skal behandles på fylkesnivå.

Uttalelsene skal inneholde:

- ☀ en fyldig begrunnelse for karakteren
- ☀ hvilke tiltak skolen har gjort for å rette karakteren
- ☀ hvilke karakterer du har fått i orden og oppførsel tidligere
- ☀ opplysninger som viser at du og dine foresatte har mottatt skriftlig varsel om faren for at ordens- og oppførselskarakteren kan bli satt ned

Sammen med klagen skal det legges ved:

- ☀ utskrift av protokoll som viser hvordan skolen har behandlet saken
- ☀ evt. kopi av eget reglementet som skolen har og som angår saken

Du (eller dine foresatte) skal ha kopi av all dokumentasjon.

Skolen er første klageinstans. Dersom du anker skolens avgjørelse, sender skolen klagen din til fylkeskommunen. Fylkeskommunen avgjør da om klagen skal føre til endret karakter. Det kan bestemmes at karakteren settes opp eller at den settes ned, eller at den blir stående som den er.

Fylkeskommunens avgjørelse er endelig.

EKSAMENSKARAKTERER

En kalge skal alltid sendes skolen i første omgang.

Ved klage på sensur etter en skriftlig sentralt gitt eksamen, oppnevner Fylkesmannen en klagenemnd som består av 3 medlemmer.

Ved klage på eksamenskarakter i en skriftlig lokalt gitt eksamen, er det fylkeskommunen som nedsetter en klagenemnd som består av 2 nye sensorer. Medlemmene i klagenemnda skal ikke ha sensurert besvarelsen din tidligere, og de skal ikke jobbe ved den skolen du går på.

Klagenemnda skal ta stilling til om karakteren du har fått, er urimelig.

Hvis nemnda kommer til at karakteren er urimelig, skal det settes ny karakter.

Hvis karakteren blir endret, blir den vanligvis satt opp. Du bør imidlertid være klar over at det hender at karakterer blir satt ned etter klagebehandlingen.

MUNTLLIG EKSAMEN

Ved muntlig eksamen kan du kun klage på formelle feil. Feilene må være slike at de kan ha betydning for resultatet av prøven. Rektor henter inn uttalelser fra sensor og eksaminator, og sender disse sammen med sin egen uttalelse til fylkeskommunen. Kopi av uttalelsene skal sendes til deg (eller dine foresatte).

Dersom det kan dokumenteres slike feil som er nevnt ovenfor, skal fylkeskommunen oppheve karakteren din.

Hvis du ønsker det, kan det holdes ny prøve for deg. I så fall skal prøvesvaret bedømmes av en ny sensor. Det skal trekkes fag på nytt og det er ikke sikkert du blir trukket ut i det samme faget. Du får melding om faget med samme frist som ved ordinær prøve.

De bestemmelsene som er referert til ovenfor, er gitt som en orientering. Ved behandling av klagesaker skal skolene bruke fullstendige forskrifter. Utførlige forskrifter finnes i forskrift til opplæringsloven kap. 3 og 5.